

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

1512

Vragen van het lid **Mei Li Vos** (PvdA) aan de Minister van Economische Zaken over *de stichting collectief onrecht* (ingezonden 7 februari 2014).

Antwoord van Minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie), mede namens de Minister van Economische Zaken en de Staatssecretaris van Financiën (ontvangen 24 maart 2014) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2013–2014, nr. 1347

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de advertentie «Erf- of schenkbelasting betaald? Laatste kans om die terug te eisen!»¹ en kent u de website www.collectiefonrecht.nl/erfbelasting_welkom?

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Dienen particulieren, die menen aanspraak te kunnen maken op teruggave van erf- of schenkbelasting, zich bij de Stichting Meldpunt Collectief Onrecht te melden om «hun rechten daarop» niet te verliezen, zoals op de genoemde website wordt beweerd? Zo ja, waar blijkt het uit dat zij die rechten verliezen als zij zich niet bij die website melden? Zo nee, hoe oordeelt u dan over hetgeen hierover op deze website staat?

Antwoord 2

Nee. De Hoge Raad heeft op 22 november 2013 in een vijftal procedures geoordeeld dat de bedrijfsopvolgingsfaciliteit niet in strijd is met het gelijkheidsbeginsel. De wetgever mag een onderscheid maken tussen het belasten van ondernemingsvermogen en particulier vermogen ten aanzien van de erf- en schenkbelasting. Deze procedures waren als massaal bezwaarprocedure aangemerkt. Ik verwijs naar de brief van de Staatssecretaris van Financiën aan uw Kamer van 25 oktober 2012, nr. DGB/2012/6564 M (Kamerstukken II 2012/13, 33 457, nr. 1), en het daarbij gevoegde Besluit, nr. BLKB2012/1665M. Naar aanleiding van de arresten van de Hoge Raad is er collectief uitspraak op bezwaar gedaan op 4 december 2013. Deze uitspraak is

¹ NRC, 4 februari 2014 en Volkskrant, 5 februari 2014

op diezelfde datum gepubliceerd op de website van de Belastingdienst en in de Staatscourant (Stc. 2013, nr. 34331).

Een ieder die meent dat zijn of haar rechten onder het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens in de nationale procedure zijn geschonden staat het vrij om daarover een verzoekschrift in te dienen bij het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (www.echr.coe.int). Aan die procedure zijn geen kosten verbonden en een advocaat is niet verplicht. Er is dan ook geen relatie tussen een aanmelding bij de Stichting Meldpunt Collectief Onrecht en een behoud of verlies van rechten. Voorwaarden voor ontvankelijkheid van een verzoekschrift zijn primair te vinden in artikel 35 van het Verdrag. Een van die voorwaarden is de uitputting van nationale rechtsmiddelen. Deze voorwaarde behoeft niet te worden vervuld indien een openstaand rechtsmiddel niet effectief is, dat wil zeggen: geen kans op succes biedt.

Vraag 3, 4 en 5

Is het toegestaan om bedragen «van € 995,- en bij winst 10% succesfee» dan wel «€ 495,- en 20% succesfee» te vragen voor de door de website beloofde dienst? Zo nee, waarom niet?

Hoe verhoudt het feit dat bovenstaande «donaties» worden gevraagd zich tot de bewering van de stichting dat hij werkt op basis van «no cure no pay»?

Bestaat er een bovengrens voor het vragen van een donatie of een voorschot bij een «no cure no pay» zaak? Zo ja, hoe wordt die bovengrens bepaald?

Zo nee, waarom niet?

Antwoord 3, 4 en 5

Het verbod op resultaatafhankelijke beloning («no cure no pay») geldt voor het honorarium dat advocaten ontvangen, behoudens in geval van letselschadezaken en overlijdensschadezaken. Het verbod is niet van toepassing op afspraken die bijvoorbeeld een stichting maakt met particulieren wier belangen zij zegt te zullen behartigen. Voor de vormgeving van dergelijke afspraken geldt een grote mate van vrijheid. Zo lang de advocaat die mogelijk voor de stichting werkt (van de stichting) een honorarium krijgt dat niet resultaatafhankelijk is, overtreedt deze niet de regels die daarvoor voor advocaten gelden. Overigens kunnen fiscale geschillen in Nederland ook zonder bijstand van een advocaat worden beslecht.

Vraag 6

Bestaat de mogelijkheid dat enkel met het aanspannen van een zaak voor het Europees Hof voor de Rechten van de Mens (EHRM), de genoemde stichting aan zijn verplichtingen heeft voldaan ten opzichte van particulieren die bovenstaande bedragen van 995 euro of 495 euro hebben betaald?

Antwoord 6

Dat is afhankelijk van de contractuele afspraken die tussen de deelnemende particulieren en de Stichting Meldpunt Collectief Onrecht (SMCO) worden gemaakt. Uit het opdrachtformulier op de website leid ik af dat de SMCO wordt gemachtigd om namens een deelnemer de Belastingdienst om een individuele uitspraak te verzoeken, en vervolgens beroep aan te tekenen bij de rechtbank, en voor zover nodig beroep in te stellen bij het Gerechtshof en cassatie bij de Hoge Raad en ten slotte een verzoekschrift in te dienen bij het EHRM.

Vraag 7

Kunt u een indruk geven van de orde van grootte van de kosten die verbonden zijn aan het procederen voor het EHRM?

Antwoord 7

Het EHRM kent geen griffierechten en ook geen verplichte procesvertegenwoordiging. De kosten van een procedure voor het EHRM kunnen daarom alleen betrekking hebben op de kosten voor de voorbereiding van het verzoekschrift en eventuele vrijwillige procesvertegenwoordiging (voor zover een verzoeker niet in aanmerking komt voor gesubsidieerde rechtsbijstand).

Vraag 8

Indien het EHRM tot een oordeel komt dat een Nederlandse wet zich niet verhoudt tot het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM), heeft een dergelijk oordeel dan alleen gevolgen voor degenen namens wie die zaak is aangespannen of voor iedereen die met de gevolgen van die wet te maken heeft gehad? Heeft het aansluiten bij een stichting die particulieren vertegenwoordigt bij het EHRM gevolgen voor een eventueel recht op schadevergoeding of teruggave van onterecht betaalde belasting die het gevolg kunnen zijn van een dergelijk oordeel?

Antwoord 8

Het is van belang voorop te stellen dat het EHRM uitspraak doet in een individuele zaak en niet in abstracto oordeelt over nationale wetgeving. Als het EHRM concludeert dat het EVRM in een individueel geval is geschonden, is voor de individuele verzoeker zelf vaak een vorm van genoegdoening aangegeven in de uitspraak. Die genoegdoening dient de staat hoe dan ook te verschaffen. Het is echter evenzeer mogelijk dat een gewetensvolle tenuitvoerlegging van de uitspraak het nemen van algemene maatregelen impliceert, die dus gevolgen kunnen hebben voor een grotere groep personen. De keuze van maatregelen is aan de staat zelf. Toezicht op het eindresultaat is voorbehouden aan het Comité van Ministers van de Raad van Europa.

Vraag 9 en 10

Acht u het mogelijk dat niet goed geïnformeerde particulieren op basis van de reclame-uitingen van deze stichting of de informatie op de website besluiten zich bij die stichting te melden en de gevraagde donaties te betalen? Zo ja, acht u dit enkel en alleen de verantwoordelijkheid van die particulieren of ziet u om vanuit de bescherming van consumenten een taak voor uzelf of de Autoriteit Consument en Markt weggelegd? En zo, ja welke taak is dat? Zo nee, waarom niet? Overtreedt de genoemde stichting op enigerlei wijze wet- of regelgeving? Zo ja, welke?

Antwoord 9 en 10

Op grond van de regels over oneerlijke handelspraktijken en misleidende reclame (afdeling 3a en 4 van titel 3 van boek 6 van het Burgerlijk Wetboek) is het onrechtmatig om consumenten misleidend te informeren.

De consument kan zich tot de burgerlijke rechter wenden indien hij op basis daarvan tot een besluit over een overeenkomst is gekomen, waartoe hij anders niet zou zijn gekomen.

Bovendien houdt de Autoriteit Consument en Markt (ACM) toezicht op de naleving van de regels omtrent oneerlijke handelspraktijken bij niet-financiële producten en diensten. Het is aan de ACM te besluiten of zij optreedt tegen bepaalde vermeende oneerlijke handelspraktijken. De ACM heeft tot op heden enkele meldingen over de Stichting Melding Collectief Onrecht ontvangen bij haar informatieloket ConsuWijzer.

Ten slotte kan een consument een klacht indienen bij de Reclame Code Commissie (RCC) over misleidende reclame. De RCC kan de zaak aan de ACM overdragen bij het niet nakomen van een uitspraak of bij recidive.

Of in dit specifieke geval sprake is van strijd met wettelijke bepalingen, is aan de burgerlijke rechter, de ACM en in het geval van misleidende reclame, de Reclame Code Commissie.

Vraag 11

Kent u de «succesverhalen» van de genoemde stichting (www.collectiefonrecht.nl/succesverhalen)? Heeft de stichting inderdaad «voor al deze gedupeerden vele miljoenen met succes geclaimd»? Zo ja, kunt u dan mededelen hoeveel de Staatsloterij inmiddels heeft uitgekeerd aan degene aan wie «misleidende mededelingen» zijn «gedaan over onder meer de winkansen, het aantal gewonnen prijzen en de hoogte van de prijzen»? Zo nee, is deze claim op succes dan wel terecht?

Antwoord 11

Ik heb kennisgenomen van de uitspraken die op de website van SMCO zijn vermeld. Het Gerechtshof in Den Haag heeft in mei 2013 de Stichting Loterijverlies in het gelijk gesteld in haar eis tegen de Staatsloterij. De Staatsloterij heeft cassatieberoep tegen deze uitspraak ingesteld bij de Hoge Raad. Deze procedure is nog aanhangig.

Vraag 12

Acht u het mogelijk dat de genoemde stichting of de natuurlijke personen die daaraan verbonden zijn, niet alleen handelen ten behoeve van de belangen van de particulieren die zich melden, maar ook of vooral uit eigen geldelijk gewin? Zo ja, waarom acht u dat mogelijk? Zo ja, blijkt dat op enigerlei wijze uit de genoemde website? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 12

SMCO stelt dat zij (of de aan haar gelieerde natuurlijke personen) juridische procedures zullen instellen ten behoeve van de belangen van de particulieren die zich melden. Daarvoor kan SMCO een vergoeding in rekening brengen. De hoogte van de vergoeding is afhankelijk van de afspraken die tussen SMCO en de deelnemers worden gemaakt. Binnen de hiervoor genoemde grenzen (zie het antwoord op vraag 10) is dit een zaak tussen SMCO en de individuele deelnemer. In het algemeen is het raadzaam dat een particulier zich voor het aangaan van een overeenkomst goed informeert over de voorwaarden waaronder de overeenkomst zal worden aangegaan.